

Entomologický průzkum lokality „PP Louky u České Čermné“.

Entomologická charakteristika

Na tomto území se ještě před dvaceti lety vyskytovalo poměrně slušné druhové zastoupení denních motýlů včetně dvou druhů dnes chráněných a to *Phengaris nausithous* (modrásek bahenní) a *Phengaris teleius* (modrásek očkovaný). Lokalita byla poměrně výjimečná i po stránce obojživelníků. Bohužel řád Coleoptera (brouci) nemá zase až tolik druhů, kteří upřednostňují biotop s vyšší hladinou spodní vody. Toto území bezesporu víc vyhovuje třeba pavoukům nebo mouchám. Ale celá lokalita nabízí možnost pro specializované druhy na podobná prostředí mokřadů nebo rašelinišť. Nevýhodou sledovaného území je i okolní pastva v této podobě. Ta probíhá v místech, kde jsou podmínky pro růst rostlin nesnášejících přílišné zamokření, ale jsou důležité třeba pro část života hmyzu i dalších živočichů. Pastvina je spásána celoročně a obrost je velmi nízký a byliny nemají možnost ani vykvést.

Metodika

V minulosti (v letech 1998 – 2000) jsem s kolegyní Stolínovou, která se věnovala botanice, prováděl malé sledování vyskytujícího se hmyzu a obojživelníků. Současný průzkum jsem zaměřil speciálně na řád Lepidoptera (motýli) a to denní. Z ostatního hmyzu jsem se věnoval pouze řádu Coleoptera a to bez výběru čeledí. Tedy je to průnik druhů různých čeledí. Materiál jsem získával většinou přímým sběrem z vegetace nebo smykem. Pro zjištění výskytu lezoucích druhů jsem použil zemní pasti s návnadou. Pasti v počtu 15 kusů jsem umístil z větší části (10 kusů) po obvodu území PP a zbylé na vhodných místech uvnitř plochy v měsíci květnu a červnu. Jako návnadu jsem použil drcené hlemýžďe a pivo. Pasti bez návnady jsem na tomto místě nepoužil. Výběr jsem provedl po třech dnech a pasti jsem zajistil proti spadu hmyzu do dalšího použití. Denní motýly jsem lovil klasicky sítkou. Většinu druhů jsem po určení pouštěl zpět do přírody. Determinaci motýlů mi z části prováděl kolega Franc Jirí a determinaci čeledi Carabidae (střevlíci) kolega Holíš Josef. Za pomoc jim děkuji.

V tabulce neuvádím sběratele, protože jsem navštěvoval uvedenou lokalitu sám a to v těchto termínech: 30. 4., 14. 5., 26. 5., 29. 5., 13. 6., 15. 6., 17. 7., 16. 8. Lokalitu jsem tedy navštívil celkem 8x.

Zařazení uloveného hmyzu jsem provedl podle níže uvedené literatury:

Čeď Carabidae (střevlíci) byla zpracovaná pomocí této literatury:

- Hůrka K., 1992: Střevlíkovití Carabidae. Academia Praha. ;
- Kult. K., 1947: Klíč k určování brouků čeledi Carabidae Československé republiky. Praha. ;
- Hůrka K., 1996: Carabidae České a Slovenské republiky. Kabourek Zlín;
- Farkač J., 2014: Nebriinae – Broscinae. Folia Heyrovskyana, Zlín, 19/2014. ;
- Farkač J., 2011: Carabinae. Folia Heyrovskyana, Zlín, 14/2011.

Scarabaeidae (vrubouni) podle:

- Baraud J., 1992: Coléoptères Scarabaeoidea D'Europe. Lyon.

Čeď Cerambycidae (tesaříci) byla zpracovaná podle:

- Heyrovský L., Sláma M., 1992: Tesaříkovití. Kabourek Zlín.
- Sláma M., 1998: Tesaříkovití Cerambycidae České republiky a Slovenské republiky. Milan Sláma, Krhanice.

Ostatní skupiny podle:

- Nedvěd O., Loucká. P., 2015: Brouci čeledi slunéčkovití (Coccinellidae střední Evropy. Academia Praha.

- Novák V., 2014: Brouci čeledi potěmnikovití (Tenebrionidae) střední Evropy. Academia Praha.
- Laibner S., 2000: Elateridae České a Slovenské republiky. Kabourek Zlín
- Folia Heyrovskyana, series B. Icones Insectorum Europae Centralis.
- Macek Jan et al., 2015: Motýli a housenky střední Evropy. Denní motýli. Academia Praha.
- Farkač J., Král D., Škorpík M., 2005: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR Praha

Dokladový materiál z uvedené lokality nebyl ukládán do žádné sbírky.

Výsledky

V rámci entomologického průzkumu „PP Louky u České Čermné“ bylo zjištěno a determinováno celkem 67 druhů ze 14-ti čeledí řádu Coleoptera (brouci), 25 druhů z řádu Lepidoptera (denní motýli), Výčet druhů ve sledovaných skupinách není samozřejmě úplný, protože sledování takového území by vyžadovalo delší časový rozvrh a využití i dalších metod sběrů. V tabulkách je uvedeno vždy pouze datum prvního nálezu. Seznam druhů v tabulkách je řazen abecedně podle čeledí a potom podle druhů.

COLEOPTERA - brouci

čeleď	druh	datum	poznámka
Attelabidae	Attelabus nitens	15.6.	
Buprestidae	Agrius angustulus	29.5.	
Buprestidae	Anthaxia quadripunctata	28.5.	
Buprestidae	Trachys minutus	28.5.	
Carabidae	Abax parallelepipedus	29.5.	
Carabidae	Abax parallelus	29.5.	
Carabidae	Agonum angustatum	17.7.	
Carabidae	Anchomenus dorsalis	29.5.	
Carabidae	Carabus cancellatus	29.5.	**
Carabidae	Carabus granulatus	29.5.	
Carabidae	Carabus intricatus	15.6.	*
Carabidae	Carabus linnaei	15.6.	
Carabidae	Clivina fossor	29.5.	
Carabidae	Elaphrus riparius	15.6.	
Carabidae	Chlaenius vestitus	15.6.	
Carabidae	Molops piceus	16.8.	
Carabidae	Platynus assimilis	17.7.	
Carabidae	Poecilus cupreus	15.6.	
Carabidae	Pterostichus longicollis	29.5.	
Carabidae	Pterostichus oblongopunctatus	17.7.	
Carabidae	Pterostichus vernalis	15.6.	
Carabidae	Trechus pilisensis	15.6.	
Carabidae	Trechus pulchellus	17.7.	
Carabidae	Trechus splendens	15.6.	***
Cerambycidae	Agapanthia villosoviridescens	15.6.	
Cerambycidae	Anaglyptus mysticus	15.6.	
Cerambycidae	Glaphyra umbellatarum	15.6.	
Cerambycidae	Grammoptera ruficornis	15.6.	
Cerambycidae	Molorchus minor	17.7.	
Cerambycidae	Pachytodes cerambyciformis	17.7.	
Cerambycidae	Rhagium bifasciatum	15.6.	
Cerambycidae	Stenocorus meridianus	17.7.	
Cerambycidae	Stenostola dubia	29.5.	

Cerambycidae	Stenurella melanura	17.7.	
Cerambycidae	Stictoleptura rubra	16.8.	
Cleridae	Tanasimus formicarius	27.4.	
Cleridae	Trichodes apiarius	17.7.	
Coccinelidae	Aphidecta oblitterata	28.5.	
Coccinelidae	Coccidula rufa	17.7.	
Coccinelidae	Coccinella septempunctata	28.5.	
Coccinelidae	Propylea quatuordecimpunctata	17.7.	
Elateridae	Adrastus pallens	15.6.	
Elateridae	Agriotes obscurus	28.5.	
Elateridae	Agriotes ustulatus	15.6.	
Elateridae	Athous haemorrhoidalis	15.6.	
Elateridae	Athous subfuscus	29.5.	
Elateridae	Cidnopus pilosus	17.7.	
Elateridae	Ctenicera pectinicornis	17.7.	
Chrysomelidae	Fastuolina fastuosa	16.8.	
Chrysomelidae	Chrysolina coerulans	16.8.	
Chrysomelidae	Chrysolina cuprina	16.8.	
Chrysomelidae	Oulema galaeciana	17.7.	
Chrysomelidae	Smaragdina salicina	29.5.	
Lampyridae	Lamprohiza splendidula	16.8.	
Malachidae	Malachius bipustulatus	17.7.	
Nitidulidae	Glischrochilus quadriguttatus	17.7.	
Oedemeridae	Oedemera femorata	17.7.	
Oedemeridae	Oedemera virescens	29.5.	
Scarabaeidae	Aphodius fimetarius	28.5.	
Scarabaeidae	Aphodius prodromus	15.6.	
Scarabaeidae	Aphodius rufipes	15.6.	
Scarabaeidae	Geotrupes stercorosus	15.6.	
Scarabaeidae	Oxythyrea funesta	17.7.	§ ohrožený druh
Scarabaeidae	Phyllopertha horticola	15.6.	
Scarabaeidae	Trypocopris vernalis	15.6.	
Silphidae	Oiceoptoma thoracicum	17.7.	
Silphidae	Phosphuga atrata	29.5.	

§ **Oxythyrea funesta** Ohrožený druh zlatohlávka, který v posledních letech v naší přírodě velmi rychle expanduje na mnohé lokality. Zde uloven na květu.

* **Carabus intricatus** je velký druh střevlíka, který sice není v našem seznamu chráněných a ohrožených druhů, ale je veden v seznamu IUCN (Mezinárodní svaz ochrany přírody - **International Union for Conservation of Nature**) jako **téměř ohrožený**. Na území Novoměstska a Náchodska je to ale druh poměrně hojný.

** **Carabus cancellatus** je velký druh střevlíka uvedený v červeném seznamu jako téměř ohrožený. V poslední době rychle mizí z naší přírody. Vyskytuje se na lokalitách s minimální chemizací a malými zásahy do krajiny.

*** **Trechus splendens** patří mezi druhy, které žijí v místech pramenišť nebo na lokalitách s vyšší hladinou spodní vody. Nepatří mezi běžné druhy.

Z uvedeného seznamu je zajímavá čeleď Carabidae (střevlíci), protože většina druhů na lokalitě nalezených vyžaduje minimálně vlhké nezastíněné louky. Spíše až mokřiny s malým zastíněním.

Druhy z čeledi Cerambycidae (tesaříkovití) patří mezi ty, které v dospělosti vyhledávají květy. Malé množství druhů je zřejmě způsobeno malou nabídkou právě kvetoucích rostlin. A druhy dřevní zde nemají vhodné starší stromy pro svůj vývoj.

Výčet druhů i jejich počet zjištěný za necelých pět měsíců je průměrný na podobných biotopech. Bohužel většina z uvedených druhů byla na místě zastížena v počtech do pěti kusů, tedy nezvykle

malém počtu u druhů běžných až hojných. Je to zjištění alarmující, a pokud nedojde k zásahům, které pomohou zlepšit požadavky na jejich život může se stát, že se množství druhů na lokalitě ještě zmenší.

LEPIDOPTERA - motýli

V tabulce jsou pouze údaje o prvním odchytu, opakovaná pozorování nebo odchyt již neuvádím. U sledované skupiny denních motýlů na této lokalitě platí výše uvedené propojení s lučními enklávami v okolí Dlouhého a Rzů.

čeleď	druh	datum	poznámka
Hesperiidae	Ochlodes sylvanus	15.6.	
Lycenidae	Lycaena hippothoe	17.7.	
Lycenidae	Lycaena phlaeas	16.8.	
Lycenidae	Polyommatus icarus	16.8.	
Nymphalidae	Aglais urticae	27.4.	
Nymphalidae	Araschnia levana	15.6.	
Nymphalidae	Argynnis aglaja	17.7.	
Nymphalidae	Boloria selene	15.6.	
Nymphalidae	Inachis io	29.5.	
Nymphalidae	Nymphalis antiopa	16.8.	
Nymphalidae	Polygonia c-album	29.5.	
Nymphalidae	Vanesa atalanta	16.8.	
Pieridae	Anthocharis cardamiens	29.5.	
Pieridae	Colias crocea	17.7.	
Pieridae	Colias hyale	16.8.	
Pieridae	Gonepteryx rhamni	27.4.	
Pieridae	Pieris brassicae	17.7.	
Pieridae	Pieris napi	29.5.	
Satyridae	Aphantopus hyperantus	17.7.	
Satyridae	Coenonympha pamphilus	15.6.	
Satyridae	Maniola jurtina	17.7.	
Satyridae	Melanargia galathea	17.7.	
Sesiidae	Synanthedon formicaeformis	17.7.	
Zygaenidae	Zygaena loti	16.8.	
Zygaenidae	Zygaena viciae	17.7.	

Na lokalitě jsem zastihl 25 druhů denních motýlů ze 7mi čeledí. Ta větší část druhů sem pouze zaletuje, protože se jim za poslední léta značně zmenšila možnost rozmnožování přímo na PP. Lokalita je stále velmi atraktivní i pro další druhy denních motýlů, vázaných na mokřady. Bohužel systém ošetřování je pomalu a jistě odtud vytlačuje.

Závěr a doporučení

Zajímavé na lokalitě je, že se zde dají zastihnout nejméně čtyři druhy velkých střevlíků z rodu *Carabus* a z toho dva druhy jsou uvedeny v červeném seznamu ohrožených druhů naší přírody. Druhý zajímavý výsledek je ten, že jsem zde nezastihl ani jeden druh této čeledi z rodu *Amara* a *Harpalus*. Tyto druhy potřebují k životu dostatek zralých semen nejlépe travin.

Pro udržení či lépe posílení kvality území doporučuji níže uvedená opatření.

- Travní porost na celém území je nutné sekat v období, které umožní vývoj nejenom začít, ale i dokončit. Louky je proto nutno pravidelně kosit před dobou letu imag, tedy v době "normální" červnové senoseče (do 15. června), nikoli však později. Při tomto

sečení je naprosto nutné ponechat část plochy neposečené!!! Druhá seč na otavních loukách je možná **pouze po 15. září** – opět s ponecháním částí neposečených ploch. Mnohem vhodnější je i ponechání části plochy bez sečení v jednom roce, nežli vše posekat o prázdninách (červenec – srpen).

- Na okolních pastvinách bych doporučoval alespoň některé části ponechat trochu delší dobu obrůstat, alespoň do květu rostlin.
- Lokalita je bezesporu kvalitní (byla?) po stránce obojživelníků. Bylo by dobré zjistit i tuto část živočichů, jak se mění jejich početnost a stav.

Vypracoval: Jaroslav Resl, Sněžné 34